

Na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o zaštiti od požara (Narodne novine 92/10 i 114/22) i članka 41. točke 2. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21, 11/21 - pročišćeni tekst i 16/22), Gradska skupština Grada Zagreba na sjednici 2025., donijela je

ODLUKU
o planu, programu i načinu upoznavanja stanovništva
s opasnostima od požara na području Grada Zagreba

Članak 1.

Ovom odlukom određuje se plan, program i način upoznavanja stanovništva s opasnostima od požara na području Grada Zagreba.

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovoj odluci, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski spol.

Članak 3.

Cilj upoznavanja stanovništva s opasnostima od požara je podizanje svijesti o opasnostima od požara, upoznavanje stanovništva s preventivnim mjerama zaštite od požara, usvajanje pravilnog načina ponašanja u slučaju nastanka požara, olakšavanje spašavanja ljudi i imovine u slučaju požara te smanjenje broja požara, broja stradalih osoba i materijalne štete izazvane požarom.

Članak 4.

Svatko ima pravo i obvezu biti upoznat s opasnostima od požara na mjestu gdje boravi ili radi.

Stanovništvo se upoznaje s opasnostima od požara podizanjem svijesti o opasnostima od požara te upoznavanjem s preventivnim mjerama zaštite od požara i pravilnim postupanjem u slučaju nastanka požara.

Ciljne skupine stanovništva za provođenje edukacija o opasnostima od požara su djeca i mladež, odraslo stanovništvo, osobe starije životne dobi te osobe s invaliditetom.

Upoznavanje djece i mladeži s opasnostima od požara obavlja se putem redovitog sustava odgoja i obrazovanja, putem sustavnih aktivnosti informiranja i edukacije te putem programa koje provode udruge građana koje se bave određenim oblicima zaštite i spašavanja.

Članak 5.

Plan upoznavanja stanovništva s opasnostima od požara sastoji se od edukativnih i informativnih aktivnosti:

1) predavanja i radionice:

- ciljane skupine: učenici osnovnih i srednjih škola, starije osobe i stanari stambenih zgrada
- sadržaj: uzroci požara, preventivne mjere, kako se ponašati u slučaju požara, korištenje aparata za gašenje požara, evakuacija
- predavači: vatrogasci, stručnjaci za zaštitu od požara i predstavnici civilne zaštite
- lokacije: škole, domovi za starije i nemoćne, centri za socijalnu skrb i gradske četvrti
- interaktivni elementi: kviz, demonstracija gašenja požara i vježbe evakuacije.

2) informativne kampanje

- dizajn materijala: izrada informativnih letaka, brošura, plakata, video spotova, audio zapisa u suradnji s grafičkim dizajnerima i stručnjacima za komunikacije
- distribucija materijala: javna mjesta (stanice javnog gradskog prijevoza, trgovine, zdravstvene ustanove, sportski objekti), obrazovne ustanove (škole, vrtić, učenički domovi) i sjedišta gradskih četvrti
- mrežne stranice Grada Zagreba, Vatrogasne zajednice Grada Zagreba i Javne vatrogasne postrojbe Grada Zagreba
- medijski oglasi: televizijski spotovi, radio reklame, članci u novinama i časopisima te objave na društvenim mrežama.

3) vježbe evakuacije

- planiranje i organizacija: odabir lokacija (škole, vrtići, stambene zgrade) određivanje vremena provedbe vježbi, informiranje svih sudionika o cilju i tijeku vježbe, suradnja s vatrogascima i drugim žurnim službama
- scenariji: različiti scenariji požara kako bi se simulirale moguće situacije
- evaluacija: analiza provedenih vježbi i uočavanje eventualnih nedostataka te područja za unapređenje sustava.

4) natjecanja i kvizovi

- tematske kategorije: poznavanje uzroka požara, preventivne mjere, postupanje u slučaju požara, korištenje protupožarnih uređaja
- nagradni fond: nagrade za poticanje sudjelovanja
- promocija: korištenje društvenih mreža, lokalnih medija i škola za promociju ovih aktivnosti.

5) korištenje mrežnih stranica i društvenih mreža za edukaciju stanovništva o prevenciji požara

- izrada edukativnih mrežnih stranica: interaktivni sadržaj (kvizovi, igre, video tutorijali), često postavljana pitanja, kontakt informacije za dodatna pitanja
- društvene mreže: redovne objave zanimljivih činjenica, savjeta i novosti, organiziranje online kvizova i nagradnih igara, direktna interakcija s pratiteljima.

Članak 6.

Program upoznavanja stanovništva s opasnostima od požara sastoji se od predavanja i radionica:

1) Razumijevanje požara:

- uzroci požara: prirodni uzroci (munje, vulkanske erupcije), ljudski faktor (neoprezno rukovanje vatrom, kvarovi na električnim instalacijama, namjerno podmetanje požara), specifični uzroci za različite vrste objekata (kuće, industrijski pogoni, šume)
- fizika i kemija požara: trokut vatre (kisik, toplina, gorivo), proces gorenja, širenje požara, utjecaj različitih materijala na razvoj požara
- vrste požara: klasifikacija požara prema vrsti goriva (A, B, C, D, F), specifičnosti svake vrste požara i odabir odgovarajućih sredstava za gašenje
- područja s povećanom opasnošću od požara: šume i druga vegetacija, industrijski pogoni, stambene zgrade s drvenom konstrukcijom i objekti s velikim brojem ljudi (škole, bolnice).

2) Prevencija požara

- sigurnosne mjere u domu: pravilno rukovanje električnim uređajima, čišćenje dimnjaka, provjera instalacija plina, sigurno korištenje svijeća i otvorene vatre, čuvanje zapaljivih tvari izvan dohvata djece
- sigurnosne mjere na radnom mjestu: pravilno skladištenje zapaljivih tvari, redovito održavanje opreme, evakuacijski planovi i obuka zaposlenika
- pravilno rukovanje zapaljivim materijalima: sigurno skladištenje, transport i upotreba osobne zaštitne opreme.

3) Pravilno postupanje u slučaju požara

- prva reakcija na požar: procjena situacije, alarmiranje vatrogasaca (broj 112 i 193), evakuacija ljudi, gašenje požara ako je sigurno
- kako koristiti vatrogasni aparat: dijelovi vatrogasnog aparata, način upotrebe, vrste vatrogasnih aparata i ograničenja u upotrebi
- evakuacija i sigurnosne procedure: evakuacijski putovi, mjesta okupljanja, postupanje u slučaju panike i prva pomoć.

4) Korištenje vatrogasnih aparata

- praktična demonstracija: demonstracija na različitim vrstama požara (klasa A, B, C), naglasak na pravilnom držanju aparata, ciljanju mlaza i sigurnoj udaljenosti
- vježba gašenja kontroliranog požara: sudjelovanje polaznika, povratna informacija i ispravljanje pogrešaka.

Sadržaj predavanja i radionica se prilagođava dobi i strukturi polaznika. U okviru predavanja i radionica koriste se raznovrsne metode kao što su prezentacije, video materijali, praktične vježbe. Natjecanja i kvizovi se organiziraju za djecu i mladež s ciljem poticanja interesa za prevenciju požara. Djeca i mladež se usmjeravaju u programe vannastavnih aktivnosti koje se bave prevencijom požara kao što su programi dobrovoljnih vatrogasnih društava. Predavanja i radionice za osobe s invaliditetom provode se u suradnji s udrugama osoba s invaliditetom kako bi se osigurale njihove specifične potrebe.

Članak 7.

Ciljne skupine i raspored provedbe plana i programa iz članaka 5. i 6. ove odluke, s obzirom na intenzitet opasnosti od požara i specifične opasnosti od požara u određenim gradskim četvrtima, određuje gradsko upravno tijelo nadležno za civilnu zaštitu, zaštitu od požara i vatrogastvo, sukladno važećim planskim dokumentima zaštite od požara za područje Grada Zagreba.

Članak 8.

U slučaju neposredne opasnosti od požara, stanovništvo će se upozoriti aktiviranjem vatrogasnih sirena za uzbunjivanje, te razglasnih uređaja gdje to tehničke mogućnosti dopuštaju, koji će obavijestiti o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti.

Obavijesti stanovništvu u slučaju požara mogu se prenijeti putem javnih radio i televizijskih postaja, mrežnih stranica Grada Zagreba, Vatrogasne zajednice Grada Zagreba, Javne vatrogasne postrojbe Grada Zagreba, aplikacija za pametne telefone i druge uređaje, SMS poruka, kao i na druge prikladne načine.

Članak 9.

Nositelji provedbe mjera i aktivnosti iz ove odluke su Vatrogasna zajednica Grada Zagreba, Javna vatrogasna postrojba Grada Zagreba, gradska upravna tijela Grada Zagreba, obrazovne ustanove, vijeća gradskih četvrti Grada Zagreba, udruge građana i mediji.

Obavijesti o aktualnostima i aktivnostima vezanim uz zaštitu od požara koje se provode sukladno ovoj odluci objavljuju se na oglasnim pločama sjedišta gradskih četvrti i na mrežnoj stranici Grada Zagreba.

Članak 10.

Ova odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Službenom glasniku Grada Zagreba.

KLASA:
URBROJ:
Zagreb,

Predsjednik
Gradske skupštine

Joško Klisović